

## 133

### **Besluit van 17 oktober 1991 tot vaststelling van het Besluit bestrijding aardappelmoeheid 1991**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 18 april 1991, No. J. 914 441, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken;

Gelet op artikel 3 Plantenziektenwet (Stb. 1951, 96);

Gehoord het Landbouwschap, het Hoofdproduktschap Akkerbouwprodukten en de Pootaardappelcontactcommissie;

De Raad van State gehoord (advies van 27 augustus 1991, No. W11.91.0215;

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 11 oktober 1991, No. J. 9112 194, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken.

Hebben goedgevonden en verstaan:

#### **Artikel 1**

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. aardappelplanten: planten van de soort *Solanum tuberosum*;
- b. aardappelcystealtje: *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Mulvey & Stone of *Globodera pallida* (Stone) Mulvey & Stone;
- c. tuinen: stukken grond, waarop anders dan ter uitoefening van een bedrijf, de land- of tuinbouw wordt uitgeoefend.

#### **Artikel 2**

1. Het is tot 1 januari 1997 verboden op enig tijdstip aardappelplanten te telen op grond, waarop zich binnen de drie aan dat tijdstip voorafgaande kalenderjaren zulke planten hebben bevonden.

2. Het verbod, gesteld in het eerste lid, geldt niet voor het telen van aardappelplanten in het derde, tweede of eerste kalenderjaar volgend op dat waarin zich op de grond voor het laatst aardappelplanten bevonden, mits is voldaan aan door Onze Minister gestelde regelen, welke kunnen verschillen al naar gelang het bedoelde kalenderjaar.

3. De regelen, bedoeld in het tweede lid, kunnen in ieder geval betreffen:

- a. het gebruik van tegen het aardappelcystealtje resistente aardappelrassen;

- b. het gebruik van middelen ter bestrijding van het aardappelcyste-aaltje;
- c. aanwijzing van gebieden waarin de aardappelteelt op grond van het tweede lid kan plaatsvinden;
- d. de aard van de teelt, of
- e. de teelt van aardappelplanten in de kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin zich op de grond voor het laatst aardappelplanten bevonden.

### **Artikel 3**

1. Het is vanaf 1 januari 1997 verboden op enig tijdstip aardappelplanten te telen op grond, waarop zich binnen de vier aan dat tijdstip voorafgaande kalenderjaren zulke planten hebben bevonden.

2. Het verbod, gesteld in het eerste lid, geldt niet voor het telen van aardappelplanten in het vierde, derde, tweede of eerste kalenderjaar volgende op dat waarin zich op de grond voor het laatst aardappelplanten bevonden, mits is voldaan aan door Onze Minister gestelde regelen, welke kunnen verschillen al naar gelang het bedoelde kalenderjaar.

3. De regelen, bedoeld in het tweede lid, kunnen in ieder geval betreffen:

- a. het gebruik van tegen het aardappelcyste-aaltje resistente rassen;
- b. het gebruik van middelen ter bestrijding van het aardappelcyste-aaltje;
- c. aanwijzingen van gebieden waarin de aardappelteelt op grond van het tweede lid kan plaatsvinden;
- d. de aard van de teelt of
- e. de teelt van aardappelplanten in de kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin zich op de grond voor het laatst aardappelplanten bevonden.

4. Het verbod in het eerste lid geldt niet in de periode van 1 januari 1997 tot 1 januari 1999 indien het betreft het telen van aardappelen in het vierde kalenderjaar, volgende op dat waarin zich op de grond voor het laatst aardappelplanten bevonden.

### **Artikel 4**

1. Het bepaalde in de artikelen 2 en 3 geldt niet ten aanzien van het telen van aardappelplanten in tuinen.

2. Onze Minister kan met het oog op de bestrijding van het aardappelcyste-aaltje de teelt van aardappelen in tuinen verbieden of aan voorschriften verbinden.

### **Artikel 5**

1. Het telen van door Onze Minister aangewezen planten is verboden op grond waarvan de gebruiksgerechtigde niet in het bezit is van een door Onze Minister afgegeven verklaring, waaruit blijkt, dat de grond vrij is bevonden van besmetting met het aardappelcyste-aaltje.

2. In de verklaring, als bedoeld in het eerste lid, kunnen voorschriften worden opgenomen. Zij kan onder beperkingen worden verleend en te allen tijde worden ingetrokken.

3. Aangewezen kunnen worden planten, welke gevaar opleveren voor de verbreiding of voor de vermeerdering van het aardappelcyste-aaltje.

### **Artikel 6**

1. Het is verboden in gebieden of op terreinen die Onze Minister

aanwijst aardappelplanten en andere door Onze Minister aangewezen planten te telen of op zodanige wijze te bewaren, dat zij in aanraking komen met grond van deze gebieden of terreinen.

2. Aangewezen kunnen worden:

- a. gebieden en terreinen, waarbinnen of waarop de aanwezigheid van het aardappelcysteeltje is aangetoond of wordt vermoed;
- b. gebieden en terreinen, waarbinnen of waarop de land- of tuinbouw overwegend met het oog op de uitvoer wordt uitgeoefend;
- c. planten, die gevaar opleveren voor de verspreiding of voor de vermeerdering van het aardappelcysteeltje.

#### **Artikel 7**

1. Onze Minister kan van het bij of krachtens dit besluit bepaalde ontheffing of vrijstelling verlenen.

2. Aan een ontheffing of vrijstelling kunnen voorschriften worden verbonden. Zij kan onder beperkingen worden verleend. Zij kan te allen tijde geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken.

#### **Artikel 8**

1. Na de inwerkingtreding van dit besluit berust de Beschikking aardappelteelt in tuinen 1973 (Stcrt. 34) op artikel 4 van dit besluit.

2. Verklaringen en aanwijzingen afgegeven of gedaan op grond van artikel 1a van het Besluit bestrijding aardappelmoetheid (Stb. 1952, 288) die nog van kracht zijn bij de inwerkingtreding van dit besluit, worden geacht te zijn afgegeven of gedaan op grond van artikel 5 van dit besluit.

3. Aanwijzingen, gedaan op grond van artikel 3 van het Besluit bestrijding aardappelmoetheid, en nog van kracht bij de inwerkingtreding van dit besluit, worden geacht te zijn gedaan op grond van artikel 6 van dit besluit.

4. Ontheffingen, verleend ingevolge artikel 4 van het Besluit bestrijding aardappelmoetheid en nog van kracht bij de inwerkingtreding van dit besluit, worden geacht te zijn verleend op grond van artikel 7 van dit besluit.

#### **Artikel 9**

Het Besluit bestrijding aardappelmoetheid wordt ingetrokken.

#### **Artikel 10**

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst.

#### **Artikel 11**

Dit besluit kan worden aangehaald als Besluit bestrijding aardappelmoetheid 1991.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij  
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 12 mei 1992, nr. 90.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 17 oktober 1991

Beatrix

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,  
J. D. Gabor

Uitgegeven de *tweede* april 1992

De Minister van Justitie,  
E. M. H. Hirsch Ballin

### 1. Algemeen

Aardappelmoetheid (AM) wordt veroorzaakt door een aaltje dat meer dan vijftien jaar in de grond kan overleven. Aantasting van de aardappelplant door het aaltje heeft tot gevolg dat de aardappelplant niet groeit. Hierdoor kunnen open plekken in de aanplant ontstaan.

In verschillende Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen komt AM voor. Vanwege de noodzaak het aardappelcysteaaaltje, dat als een van de meest schadelijke organismen voor de aardappelplanten wordt beschouwd, te bestrijden en verbreding ervan te voorkomen heeft de Raad van de Europese Gemeenschappen op 6 december 1969 een richtlijn vastgesteld, namelijk Richtlijn 69/465/EEG van 8 december 1969 betreffende de bestrijding van het aardappelcysteaaaltje (Pb EG L 323).

In Nederland zijn reeds sinds 1949 voorschriften ter bestrijding van het aardappelcysteaaaltje van kracht.

Sinds 1952 zijn deze voorschriften neergelegd in het Besluit bestrijding aardappelmoetheid (Stb. 1952, 288). Dit besluit is gebaseerd op artikel 3 van de Plantenziektenwet (Stb. 1951, 96).

De vruchtwisselingsvoorschriften in het Besluit bestrijding aardappelmoetheid houden in dat op dezelfde grond iedere vier jaar éénmaal aardappelplanten geteeld moeten worden. Een dergelijk vruchtwisselings-schema wordt omschreven als één op vier teelt.

Onder omstandigheden, welke nader bepaald zijn in de Beschikking aardappelmoetheid 1973 (Stcrt. 34) mag een één op drie of een één op twee vruchtwisselings-schema gehanteerd worden, mits gebruik gemaakt wordt van AM-resistente rassen en chemische grondontsmetting heeft plaatsgevonden.

Voor het noordoostelijk zand- en dalgrondgebied is, vanwege de daar afwijkende teeltoomstandigheden, reeds in 1988 de verplichte grondontsmetting bij de één op twee en één op drie teelt vervallen.

Hiervan is uitgezonderd de teelt van pootaardappelen welke ter keuring bij de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (hierna te noemen: NAK) moeten worden aangeboden.

In een, bij brief van 15 januari 1988, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden notitie (TK, vergaderjaar 1987-1988, 20 445, nr. 1) is aangegeven dat een toegenomen teeltintensiteit van aardappelplanten in combinatie met een, vooral om bedrijfseconomische redenen, beperkte teelt van AM-resistente rassen en daarmee gepaard gaande verhoging van het risico dat AM optreedt, aanleiding is tot wijziging van de regelgeving met betrekking tot AM.

Met het oog op de te verwachten beperking van het gebruik van grondontsmettingsmiddelen in verband met de uitvoering van het beleidsvoornemen neergelegd in het Meerjarenplan gewasbescherming, geeft het feit dat de aardappelteelt bij ongewijzigd beleid zwaar moet leunen op chemische grondontsmetting, mede aanleiding tot wijziging van de huidige regelgeving.

Ter vermindering van de ziektedruk wordt in het onderhavige besluit uitgegaan van een één op vijf vruchtwisselings-schema. Dit houdt in dat op dezelfde grond iedere vijf jaar slechts één aardappelteelt is toegestaan.

Ik heb het voornemen om in een uitvoeringsregeling, op gelijke wijze als thans voor de één op drie teelt en de één op twee teelt is geregeld, aan te geven onder welke omstandigheden een één op vier of een één op drie teeltschema is toegestaan.

Voor het oorspronkelijke zand- en dalgronden gebied zal een apart

regime gelden. Onder omstandigheden, welke nader uiteengezet worden bij de toelichting op artikel 3, zal een één op twee teeltschema toegestaan blijven.

Het onderhavige besluit legt het beleid inzake de bestrijding AM zoals uiteengezet in de bovengenoemde notitie, vast. In verband met de noodzaak om bij de omschakeling naar de nieuwe vruchtwisselings-schema's reeds in 1992 daarop te kunnen inspelen worden de nieuwe voorschriften nu reeds vastgesteld.

Gelet op de omvangrijke wijziging van de voorschriften is ervoor gekozen een nieuw Besluit bestrijding aardappelmoetheid 1991 vast te stellen waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de bestaande systematiek.

## **2. Adviezen**

Het Hoofdproduktschap Akkerbouwprodukten en de Pootaardappelcommissie hebben geen aanleiding gevonden tot het maken van opmerkingen.

Het Landbouwschap is van oordeel dat het invoeren van meldingsplicht voor het gebruik van AM-resistente rassen niet mag leiden tot inkrimping van de controle-inzet voor de akkerbouwsector.

De meldingsplicht voor het gebruik van AM-resistente rassen beoogt de controle effectiever te kunnen laten plaatsvinden. Geenszins vloeit hieruit voort dat daarmee de controle-inzet wordt verminderd.

Het Landbouwschap merkte tevens op dat de mogelijkheid om een nauwer teeltschema toe te staan als op basis van intensieve bemesting geen besmetting met aardappelcysteenaaltjes kan worden aangetoond, ontbreekt.

De mogelijkheid om in individuele gevallen een nauwer teeltschema toe te staan is in het onderhavige besluit neergelegd in artikel 7.

In het Besluit bestrijding aardappelmoetheid (Stb. 1952, 288) was deze mogelijkheid neergelegd in artikel 4.

## **3. Gevolgen voor het bedrijfsleven**

Naast bedrijfseconomische gevolgen: de grond levert in plaats van eenmaal in de vier jaar slechts eenmaal in de vijf jaar een aardappelooft op, heeft het onderhavige besluit gevolgen voor de organisatie van een bedrijf nu in het «extra jaar» een alternatief gewas geteeld zal moeten worden.

Gelet op de ruime overgangperiode en de doelstelling die met dit beleid gerealiseerd zullen worden, te weten terugdringing van aardappelmoetheid, acht ik deze gevolgen aanvaardbaar.

## **4. Deregulering**

Het onderhavige besluit is getoetst op dereguleringsaspecten aan de hand van de beknopte vragenlijst, zoals opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van wet en van algemene maatregelen van bestuur (Stcrt. 1985, nr. 18).

In verband daarmee kan worden opgemerkt dat van geen aspecten is gebleken, die vanuit het oogpunt van deregulering tot bedenkingen aanleiding geven.



## 5. Artikelsgewijs

### Artikel 2

In artikel 2 wordt de hoofdregel zoals die luidde in artikel 1 van het Besluit bestrijding aardappelmoeheid, voor de vruchtwisseling bij de teelt van aardappelplanten tot 1 januari 1997 neergelegd.

Tevens wordt duidelijker dan voorheen aangegeven welke aspecten de uitvoeringsvoorschriften kunnen betreffen. Overigens brengt artikel 2 geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van artikel 1 van het ingetrokken besluit met zich.

De uitvoeringsvoorschriften van het ingetrokken Besluit bestrijding aardappelmoeheid schrijven voor dat het gebruik van chemische middelen ter ontsmetting van de grond aangetoond dient te worden door een melding.

Het ligt in mijn voornemen deze meldingsplicht te handhaven. De tekst van het derde lid, onderdeel b, biedt deze mogelijkheid.

Tevens heb ik het voornemen een vergelijkbare meldingsplicht voor het gebruik van AM-resistente rassen in uitvoeringsvoorschriften op te nemen. Hiertoe biedt het derde lid, onderdeel a, de mogelijkheid.

Indien het gebruik van AM-resistente rassen of van middelen ter bestrijding van het aardappelcysteeltje niet wordt gemeld, wordt ervan uitgegaan dat het gebruik niet heeft plaatsgevonden. Controle op de vruchtwisselingsvoorschriften kan door deze meldingsplicht gericht plaatsvinden.

In artikel 2, derde lid, onderdelen c, d en e, zijn aspecten opgenomen die bij ontheffingsvoorwaarden op grond van artikel 4 van het ingetrokken Besluit bestrijding AM in ogenschouw worden genomen.

### Artikel 3

In artikel 3 wordt de hoofdregel voor de vruchtwisseling bij de teelt van aardappelplanten vanaf 1 januari 1997 neergelegd. De hoofdregel houdt in dat een nauwer teeltschema dan de één op vijf teelt verboden is.

In het tweede lid wordt een nauwer teeltschema toegestaan mits voldaan wordt aan bij ministeriële regeling nader bepaalde voorschriften.

Het derde lid noemt aspecten die bij het bepalen van deze voorschriften in ieder geval in ogenschouw worden genomen.

Ter uitvoering van het onderhavige artikel heb ik het voornemen om, conform het gestelde in de eerder genoemde notitie van de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 15 februari 1988, in de Regeling bestrijding aardappelmoeheid 1991, de volgende vruchtwisselingsvoorschriften vast te stellen:

– Voor de één op de vier teelt geldt dat ten minste eenmaal in een cyclus van drie aardappelteelten een resistent ras moet worden geteeld. Dit voorschrift geldt overigens – op grond van het bepaalde in het vierde lid van dit artikel pas vanaf 1 januari 1999.

Dit uitstel van voorschriften met betrekking tot de één op vier teelt met twee jaar is opgenomen om te ingrijpende consequenties voor de potgoedvoorziening te voorkomen.

– Voor de één op drie teelt geldt als voorwaarde dat tenminste eenmaal in een cyclus van twee aardappelteelten een resistent ras wordt geteeld.

– Voor het noordoostelijk zand- en dalgrondengebied gelden van het landelijk regime afwijkende vruchtwisselingsvoorschriften. Het zal in dit gebied toegestaan zijn volgens een twee op vier of ruimer schema te telen, mits tenminste éénmaal in een cyclus van twee teelten een zogenaamde maximaal resistent wordt geteeld. Tevens is het in dit

gebied toegestaan een één op drie danwel een één op twee teeltschema te hanteren, mits tenminste éénmaal in een cyclus van twee teelten een maximaal resistent ras wordt geteeld. In de uitvoeringsvoorschriften op grond van het onderhavige besluit zal voorts worden bepaald welke rassen als maximaal resistent kunnen worden beschouwd. Thans zijn deze rassen aangeduid in de beschikking van de Directeur van de Plantenziektenkundige Dienst van 9 januari 1989 (Stcrt. 18).

Het hierboven beschreven afwijkend regime geldt niet voor de teelt van pootaardappelen welke aan de NAK ter keuring moeten worden aangeboden.

#### *Artikel 5*

Het in dit artikel neergelegde teeltverbod op voortkweekingsmateriaal op gronden waarvoor de gebruikersgerechtigde niet in het bezit is van een zogenaamde AM-vrijverklaring, berust op een communautaire voorschrift neergelegd in Richtlijn 69/465/EEG (Pb EG L 323). Dit verbod was opgenomen in artikel 1a van het ingetrokken Besluit bestrijding AM.

#### *Artikelen 4, 6 en 7*

Deze bepalingen zijn, behoudens enkele redactionele aanpassingen overgenomen van het thans ingetrokken Besluit bestrijding aardappel-moeheid.

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,  
J. D. Gabor